

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้ประกาศใช้ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2542 เป็นต้นมา ได้เน้นให้ครู-อาจารย์และผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัด ควรมีลักษณะสำคัญดังนี้

1. ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง
2. ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนรู้ในสิ่งที่ตนถนัดและสนใจ
3. ผู้เรียนได้มีโอกาสแสวงหาความรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง
4. ผู้เรียนได้มีโอกาสที่จะนำความรู้ไปปฏิบัติใช้จริงในชีวิตประจำวัน
5. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด ได้ตระหนักถึงภารกิจของครูอาจารย์ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ด้วยการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในรายวิชา และในการคิดกิจกรรมที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้เป็นรูปธรรม จึงได้จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ครูอาจารย์เป็นคู่มือครู เพื่อประกอบหนังสือเรียนวิชา หลักการจัดการ รหัส 3200-1002 (2-2-3) ซึ่งประกอบด้วย

- ๑ โครงการสอนที่บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- ๑ แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด หวังว่าคู่มือครูเล่มนี้คงเป็นประโยชน์แก่ครู-อาจารย์ได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

สารบัญ

]	วิธีใช้แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	3
]	โครงการสอนที่บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์.....	4
]	แผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1.....	11
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2.....	22
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3.....	25
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4.....	28
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5.....	30
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6.....	33
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7.....	36
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8.....	39
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9.....	42
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10.....	45
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11.....	48
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12.....	51
	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13.....	54

ภาคผนวก

ก	ตัวอย่างแบบประเมินด้วยแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio)	58
ข	ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานรายบุคคล	59
ค	ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม	60
ง	ตัวอย่างแบบประเมินการนำเสนอผลงานรายบุคคล	61
จ	ตัวอย่างแบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	62
ฉ	ตัวอย่างแบบรวมคะแนนการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	63
ช	ตัวอย่างแบบสรุปผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	64
ฌ	ตัวอย่างบันทึกหลังการสอน	65
ญ	ตัวอย่างบันทึกหลังการสอน	66

วิธีการใช้แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ในการทำกิจกรรมทุกครั้ง ครูจะใช้แบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทำการสังเกตและประเมินนักศึกษา (ดูตัวอย่างในภาคผนวก จ)

2. ในขณะเดียวกัน เพื่อความเที่ยงในการประเมิน ครูจะมอบแบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นชุดเดียวกับของครูให้ประธานกลุ่มสังเกตและประเมินนักศึกษา

3. คุณลักษณะที่ประเมินตลอดจนพฤติกรรมบ่งชี้ที่ระบุในแบบประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 1911/3363 ลงวันที่ 9 กรกฎาคม 2544 เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำกับดูแลการบูรณาการคุณธรรม กำหนดให้ครูอาจารย์ผู้สอนต้องบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกรายวิชา โดยให้มีคะแนน 20% เมื่อการจัดการเรียนการสอนครบทุกรายวิชาตามโครงสร้างของหลักสูตรแล้ว จะต้องมีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ครบ 11 คุณลักษณะ

ดังนั้น คุณลักษณะที่ประเมินตลอดจนพฤติกรรมบ่งชี้ จึงขึ้นอยู่กับสถานศึกษาและครูเห็นสมควรว่าเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาเพียงใด ตัวอย่างที่แสดงมานี้จึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ในที่นี้ได้เลือกคุณลักษณะและพฤติกรรมบ่งชี้ จำนวน 7 คุณลักษณะ (10 ข้อ) กำหนดข้อละ 1 คะแนน

4. เมื่อทำการประเมินในแต่ละครั้ง ครูจะนำคะแนนของนักศึกษาแต่ละคนไปสรุปในแบบรวมคะแนนการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ดูตัวอย่างในภาคผนวก ฉ) เพื่อดูพัฒนาการของนักศึกษา

5. ครูมอบให้ประธานกลุ่มสรุปคะแนนการประเมินในแต่ละครั้งที่ประเมินลงในแบบรวมคะแนนการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

6. หลังจบภาคการศึกษา นำหลักฐานคะแนนที่ได้ทั้ง 2 ส่วน คือ จากครูและประธานกลุ่มไปสรุปลงในแบบสรุปผลการประเมินคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ดูตัวอย่างในภาคผนวก ช) ในที่นี้ได้แบ่งคะแนนที่ได้จากครู 10% และจากประธานกลุ่ม 10% ก็จะได้ผลรวมคะแนนคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 20%

สัปดาห์ ที่	หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์
3-4	2	9-16	องค์การและการจัดการ 1. ความหมายขององค์การ 2. การจัดตั้งองค์การ 3. องค์กรของรัฐและองค์กร ธุรกิจ 4. ที่มาขององค์กรของรัฐ 5. ที่มาขององค์กรธุรกิจ 6. ลักษณะของการจัด องค์การธุรกิจ 7. สถาบันที่มีบทบาทสำคัญ ต่อองค์การธุรกิจ 8. การจัดหน่วยงานเพื่อ บริหารองค์การธุรกิจ 9. ผู้ปฏิบัติงานในองค์กร ธุรกิจ 10. การจัดการสำนักงาน	1. สามารถอธิบาย ความหมายและลักษณะ สำคัญขององค์กรได้ 2. รู้และเข้าใจที่มาขององค์กร ของรัฐและองค์การธุรกิจ 3. อธิบายการจัดหน่วยงาน และระดับของผู้บริหารใน องค์กรได้ 4. ตระหนักถึงความสำคัญ ขององค์การและการจัดการ	ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามัคคี ความสนใจใฝ่รู้ ความมีวินัย ความกตัญญูต่เวที
5	3	17-20	ความเป็นมาและแนวคิด ในการจัดการ 1. แนวคิดและความเป็นมา ของการจัดการ 2. กลุ่มแนวคิดคลาสสิก 3. กลุ่มแนวคิดพฤติกรรม มนุษย์ 4. กลุ่มแนวคิดการจัดการ สมัยใหม่	1. สามารถอธิบายแนวคิด และความเป็นมาของ การจัดการได้ 2. รู้และเข้าใจแนวคิดแบบ คลาสสิก 3. รู้และเข้าใจแนวคิดแบบ พฤติกรรมมนุษย์ 4. รู้และเข้าใจแนวคิดการ จัดการสมัยใหม่ 5. เกิดเจตคติที่ดีในการจัดการ	

สัปดาห์ ที่	หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์
6-7	4	21-28	รูปแบบของการประกอบ ธุรกิจ 1. รูปแบบของการประกอบ ธุรกิจ 2. ธุรกิจเจ้าของคนเดียว 3. ห้างหุ้นส่วน 4. บริษัท 5. กิจการร่วมค้า 6. กองทุนธุรกิจ 7. โฮลดิ้งคอมพานี 8. สหกรณ์ 9. รัฐวิสาหกิจ	1. สามารถอธิบายลักษณะ สำคัญของธุรกิจรูปแบบ ต่าง ๆ ได้ 2. จำแนกความแตกต่างของ ธุรกิจแต่ละรูปแบบได้ 3. บอกข้อดีและข้อเสียของ การประกอบธุรกิจแต่ละ รูปแบบได้ 4. ตระหนักถึงความสำคัญ ของการประกอบธุรกิจ 5. เกิดเจตคติที่ดีในการ ประกอบธุรกิจ	ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามัคคี ความสนใจใฝ่รู้ ความมีวินัย ความกตัญญูกตเวที
8	5	29-32	กระบวนการในการจัดการ 1. กระบวนการจัดการ 2. กระบวนการจัดการของ เฮนรี ฟาโยล์ 3. กระบวนการจัดการของ กูลิทและเออร์วิก 4. กระบวนการจัดการของ คูนตซ์ 5. กระบวนการจัดการของ เออร์เนสเดล	1. สามารถอธิบาย กระบวนการของการ จัดการได้ 2. รู้และเข้าใจกระบวนการ จัดการของเฮนรี ฟาโยล์ 3. รู้และเข้าใจกระบวนการ จัดการของกูลิทและเออร์วิก 4. รู้และเข้าใจกระบวนการ จัดการของเออร์เนส เดล 5. จำแนกความเหมือนและ ความแตกต่างของ กระบวนการจัดการได้ 6. เกิดเจตคติที่ดีในการจัดการ	

สัปดาห์ ที่	หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์
9-10	6	33-40	การวางแผน 1. ความหมายของการวางแผน 2. ความสำคัญของการวางแผน 3. องค์ประกอบพื้นฐานของการจัดทำแผน 4. กระบวนการวางแผน 5. ประเภทของแผน 6. ลักษณะของแผนที่ดี 7. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 8. การเขียนแผนธุรกิจ	1. สามารถอธิบายความหมายของการวางแผนได้ 2. ตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผน 3. รู้และเข้าใจองค์ประกอบพื้นฐานของการจัดทำแผน 4. รู้และเข้าใจกระบวนการของการวางแผน 5. จำแนกประเภทของแผนได้ 6. รู้และเข้าใจลักษณะของแผนที่ดี 7. สามารถวางแผนเชิงกลยุทธ์และเขียนแผนธุรกิจได้ 8. เกิดเจตคติที่ดีในการจัดการ	ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามัคคี ความสนใจใฝ่รู้ ความมีวินัย ความกตัญญูทดแทน
11-12	7	41-48	การจัดการทรัพยากรบุคคล 1. ความหมายของการจัดการทรัพยากรบุคคล 2. ประโยชน์ของการจัดการทรัพยากรบุคคล 3. บทบาทหน้าที่ในการจัดการทรัพยากรบุคคล 4. หลักการจัดการทรัพยากรบุคคล 5. การจัดหน่วยงานบริหารงานบุคคล 6. กระบวนการจัดการทรัพยากรบุคคล	1. สามารถอธิบายความหมายของการจัดการทรัพยากรบุคคลได้ 2. เห็นประโยชน์ของการจัดการทรัพยากรบุคคล 3. รู้และเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการหน่วยงานทรัพยากรบุคคล 4. อธิบายหลักการจัดการทรัพยากรบุคคล 5. จัดหน่วยงานบริหารงานบุคคลได้ 6. รู้และเข้าใจกระบวนการในการจัดการทรัพยากรบุคคล 7. เกิดเจตคติที่ดีในการจัดการทรัพยากรบุคคล	

ลำดับที่	หน่วย	ชั่วโมง	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์
13	8	49-52	การอำนาจการ 1. ความหมายของการอำนาจการ 2. องค์ประกอบของการอำนาจการ 3. การตัดสินใจ 4. การสั่งการ 5. การจูงใจ 6. การสร้างขวัญและกำลังใจ 7. การประสานงาน 8. การสื่อสาร	1. สามารถอธิบายความหมายของการอำนาจการได้ 2. รู้และเข้าใจองค์ประกอบของการอำนาจการ 3. อธิบายหลักสำคัญของการตัดสินใจ การสั่งการ การจูงใจ การสร้างขวัญและกำลังใจได้ 4. อธิบายหลักสำคัญของการประสานงาน การสื่อสารได้ 5. เกิดเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ	ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามัคคี ความสนใจใฝ่รู้ ความมีวินัย ความกตัญญูกตเวที
14	9	53-56	การควบคุม 1. ความหมายของการควบคุม 2. วัตถุประสงค์ของการควบคุม 3. ประเภทของการควบคุม 4. หลักในการควบคุม 5. ประโยชน์ที่ได้จากการควบคุม 6. กระบวนการของการควบคุม 7. เทคนิคและวิธีการควบคุมงาน	1. สามารถอธิบายความหมายของการควบคุมได้ 2. รู้และเข้าใจวัตถุประสงค์ในการควบคุม 3. จำแนกประเภทของการควบคุมได้ 4. เข้าใจประโยชน์ที่ได้จากการควบคุม 5. อธิบายหลักและกระบวนการในการควบคุมได้ 6. สามารถนำเทคนิคและวิธีการควบคุมมาประยุกต์ใช้ได้ 7. เกิดเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ	

สัปดาห์ ที่	หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์
15	10	57-60	แรงงานสัมพันธ์และ ประกันสังคม 1. ความหมายของ แรงงานสัมพันธ์ 2. สิทธิและหน้าที่ของ นายจ้างและลูกจ้าง 3. ค่าจ้าง 4. การทำงานล่วงเวลาและ การทำงานในวันหยุด 5. สวัสดิการของลูกจ้าง 6. ค่าชดเชย 7. การใช้แรงงานผู้หญิง 8. การใช้แรงงานเด็ก 9. บทลงโทษเกี่ยวกับ การใช้แรงงาน 10. กองทุนประกันสังคม	1. สามารถอธิบาย ความหมายของแรงงาน สัมพันธ์ได้ 2. รู้สิทธิและหน้าที่ของ นายจ้างและลูกจ้าง 3. รู้และอธิบายอัตราค่าจ้างได้ 4. รู้ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการ ทำงานล่วงเวลาและการ ทำงานในวันหยุด 5. อธิบายสวัสดิการของ ลูกจ้างและค่าชดเชยได้ 6. รู้ข้อกำหนดเกี่ยวกับ การใช้แรงงานผู้หญิง และแรงงานเด็ก 7. รู้บทลงโทษเกี่ยวกับ การใช้แรงงาน 8. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับการ กองทุนประกันสังคม 9. เกิดเจตคติที่ดีในการ ประกอบอาชีพ	ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามัคคี ความสนใจใฝ่รู้ ความมีวินัย ความกตัญญูกตเวทී
16	11	61-64	ระบบสารสนเทศเพื่อการ จัดการ 1. ความหมายและ ความสำคัญของระบบ สารสนเทศ 2. องค์ประกอบของระบบ สารสนเทศ 3. ลักษณะของระบบ สารสนเทศที่ดี 4. คอมพิวเตอร์กับระบบ สารสนเทศ	1. สามารถอธิบาย ความหมายและ ความสำคัญของระบบ สารสนเทศได้ 2. รู้และเข้าใจองค์ประกอบ ของสารสนเทศ 3. ตระหนักถึงความสำคัญ ของระบบสารสนเทศ 4. รู้ลักษณะของระบบ สารสนเทศที่ดี	

สัปดาห์ ที่	หน่วย ที่	ชั่วโมง ที่	สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์
			5. การเชื่อมโยงระบบ สารสนเทศ 6. อินเทอร์เน็ตกับระบบ สารสนเทศ 7. การประยุกต์ระบบ สารสนเทศไปประยุกต์ ใช้ในองค์การ 8. แนวทางในการนำระบบ สารสนเทศมาใช้ในการ จัดการ	5. สามารถนำระบบ สารสนเทศไปประยุกต์ ใช้ในการจัดการได้ 6. เกิดเจตคติที่ดีในการ ประกอบอาชีพ	
17	12	65-68	การประยุกต์หลักการ จัดการมาใช้ในงานอาชีพ 1. การประยุกต์หลักการจัดการ 2. ความจำเป็นในการ ประยุกต์หลักการจัดการ 3. แนวทางการประยุกต์ หลักการจัดการ 4. แนวทางการพัฒนาองค์การ 5. แนวทางการจัดการโดย ยึดวัตถุประสงค์ 6. แนวทางการจัดการโดยใช้ กลุ่มพัฒนาคุณภาพ 7. แนวทางการจัดการโดยใช้ กลุ่มพัฒนาคุณภาพรวม 8. แนวทางการจัดการโดยใช้ ระบบการให้ข้อเสนอแนะ 9. แนวทางการจัดการโดย การรีเอนจิเนียริง 10. แนวทางการจัดการแบบ ไคเซ็น	1. รู้และเข้าใจความจำเป็น ในการประยุกต์ใช้หลัก การจัดการ 2. รู้และเข้าใจแนวทางการ ประยุกต์หลักการจัดการ 3. สามารถประยุกต์ใช้ หลักการจัดการได้ 4. เกิดเจตคติที่ดีในการ ประกอบอาชีพ	ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามัคคี ความสนใจใฝ่รู้ ความมีวินัย ความกตัญญูกตเวที
18	-	69-72	สอบปลายภาค		

หมายเหตุ โครงการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์นี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้กับอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น สามารถเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับอาจารย์และสถานศึกษาเป็นสำคัญ